

Становище от член на научно жури
за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
по програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси)
в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: Доц. д-р Ивайло Михайлов Михайлов, Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“, хабилитиран по научна специалност 05.02.05 „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури по защита на дисертационен труд съгласно Заповед № 292/ 27 март 2025 г. на Ректора на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Автор на дисертационния труд: докторант Галина Петрова Георгиева (D010221239), задочна форма на обучение по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси) към катедра „Финанси и кредит“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Тема на дисертационния труд: „Управление на паричния поток при вноса и вътрешната търговия с автомобилни компоненти в България“.

Научен ръководител: Доц. д-р Александър Петров Ганчев, катедра „Финанси и кредит“ при СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертацията се състои от увод, три глави, заключение, приложение, списък на цитираната литература, списък с авторските публикации, свързани с темата на дисертационния труд и справка за съответствие с националните изисквания по ППЗРАСРБ. Във въведението е представена актуалността на избраната тема, която се определя от значимостта на автомобилната индустрия за световната и българската икономика, тъй като осигурява значителни брой работни места и генерира съществени обеми парични обороти. Последователно са посочени целта, задачите и предмета на изследването. Отстояваната в дисертационния труд теза гласи, че *„ефективното управление на паричните потоци при вноса и търговията с автомобилни компоненти в България налага прилагане на комплексен аналитичен инструментариум, отчитащ влиянието на ключови макроикономически индикатори и финансовото състояние на фирмите, опериращи в сектора“*.

Разработката включва 174 стр. основен текст, 67 фигури и 31 таблици. Броят на използваните литературни източници е 93 (в т.ч. нормативни актове и интернет източници), от които приблизително половината са на български език (45 бр.), а останалата част (48 бр.) чуждестранни. Прави добро впечатление, че по-голямата част от препратките са към съвременни източници (81% от цитираните източници са от последните десет години). Смятам, че литературата е ползвана добросъвестно и коректно, като това е заявено и от автора с представена декларация за оригиналност на дисертационния труд, съгласно чл. 68 ал. 2 от Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Актуалността на темата се аргументира с обстоятелството, че управлението на паричните потоци и тяхното анализиране са важен аспект на финансовото планиране и могат да помогнат на бизнеса да остане финансово стабилен, и да избегне трудности в условията на стрес.

Прочитът на дисертацията ми дава основание да твърдя, че познанията на автора по изследваната проблематика са на добро ниво. Безспорно темата е актуална от изследователска гледна точка и е с подчертана практическа приложимост.

Първа глава е посветена на теоретичните основи и моделите за измерването и ефективното управление на фирмените парични потоци. Хронологично авторът прави теоретичен анализ на концепциите за измерване и управление на паричните потоци на фирмата, като за целта се позовава на водещи автори и фундаментални публикации по темата. Акцентът е поставен върху техниките за анализ и управление и техниките за оптимизиране на паричните потоци. В края на главата са представени изводи от направеното проучване.

Във *втора глава* се прави анализ на състоянието на българския пазар на автомобили и автомобилни компоненти в условията на международна конкуренция. Последователно са представени анализ на структурата и динамиката на външнотърговския стокообмен на България и анализ на финансирането в сектор „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“. Стъпвайки върху данните, че автомобилният сектор е сред най-чувствителните спрямо икономическия цикъл, авторът разглежда предизвикателствата пред вноса на автомобили и автомобилни компоненти в България.

В *трета глава* докторант Галина Георгиева прави финансово-икономическа оценка на управлението на паричните потоци на фирма „Примекс - ЕООД“. След хоризонтален и коефициентен анализ авторът анализира взаимовръзките между паричните потоци и ключови отчетни позиции, посредством прилагането на регресионно-корелационен анализ.

Всяка глава приключва с изводи, а в заключението на дисертацията са изведени основните моменти от направеното изследване. Към дисертационния труд е представено 1 приложение в обем от 3 страници.

Избраните от докторанта методи за провеждане на изследването са: теоретичен анализ и синтез, сравнителен анализ, дескриптивен анализ, анализ на динамични редове, коефициентен анализ, регресионно-корелационен анализ, метод на най-малките квадрати и др.

Авторефератът отразява цялостно и прецизно структурата и съдържанието на научния труд. В него са резюмирани основните теоретични постановки, научни тези и постигнатите резултати, съдържащи се в дисертационния труд. В структурно отношение той е съставен от седем части: обща характеристика на дисертационния труд, основно съдържание и синтезирано изложение на отделните глави, насоки за бъдещи изследвания по темата, справка за приносите и списък с публикациите, приложена декларация за оригиналност и достоверност на дисертационния труд. Езикът е достъпен и ясен и отговаря на академичните изисквания за подобни научни разработки.

Публикациите отразяват части от дисертацията и пряко кореспондират с направеното изследване. В научната продукция докторант Галина Георгиева е едноличен

автор. Публикационната активност е достатъчна за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Съгласно ППЗРАСРБ минималният брой точки е 30, а представената продукция носи 50 точки.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

В хода на своето изследване авторът е формулирал четири приносни момента предимно с научно-теоретичен характер.

Първо, извършен е системен анализ на концепцията за управление на паричните потоци във фирмата, като на тази база са изведени ключови финансови концепции за дефиниране и измерване на паричните потоци и са класифицирани техниките за управлението и оптимизирането им.

Второ, на база анализ на състоянието и тенденциите в динамиката на българския пазар на автомобили и автомобилни компоненти в условията на международна конкуренция се разкрива, че секторът внос и износ на автомобили и резервни части и оборудване у нас се развива добре, но е силно зависим от глобални икономически сътресения, което налага целенасочени действия от страна на държавата за стимулиране и развитие конкурентоспособността му.

Трето, посредством емпиричен анализ на дейността на фирма „Примекс ЕООД“, търгуваща с автомобилни компоненти в България, се извежда и потвърждава необходимостта от формирането на специфичен финансов буфер и нуждата от оптимизиране ефективността на използването на активите за осигуряване на финансова стабилност при форсмажорни обстоятелства и промяна в характеристиките на пазара.

Четвърто, количествено са идентифицирани основните фактори, влияещи върху динамиката на нетните парични потоци на фирма „Примекс ЕООД“, търгуваща с автомобилни компоненти в България, и е измерена силата на тяхното влияние. На тази база се установява, че нетните парични потоци при търговията с автомобилни компоненти са силно уязвими към макроикономически фактори като преките чуждестранни инвестиции в нефинансови предприятия и величината на БВП по текущи цени. Позитивно влияние върху тях оказват и стойностите на задлъжнялостта, измерена с коефициента „обща задлъжнялост/сума на активите“ и финансовата стабилност, представена чрез коефициента „финансова устойчивост/собственост“.

IV. Критични бележки и въпроси по дисертационния труд

В работата на докторанта се забелязват някои пропуски и слабости.

1. Във втора глава е извършен анализ на финансовите отчети на фирма „Примекс ЕООД“ и въз основа тези анализи се правят изводи, формулират се заключения и се отчитат приносни моменти. Според мен редно би било фирма „Примекс ЕООД“ да бъде включена в обекта на изследване.

2. Литературните източници (библиографията) не са подредени съгласно изискванията. Това, разбира се, е по-скоро техническа грешка и по никакъв начин не намалява достойнствата на научното съчинение.

При прочита на дисертационния труд възникна следният въпрос:

1. Как държавата може да стимулира конкурентоспособността на пазара на автомобили и автомобилни компоненти и какво налага намесата ѝ (научен принос № 2)?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

В заключение мога да обобща мнението си, че предоставеният ми за становище дисертационен труд на тема „*Управление на паричния поток при вноса и вътрешната търговия с автомобилни компоненти в България*“ е посветен на актуален и значим за науката и бизнеса проблем. Съдържащите се в него приноси в теоретичен и научно-приложен план отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му.

С оглед на изложените аргументи давам положителна оценка на дисертационния труд и призовавам научното жури да гласува положително за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на **Галина Петрова Георгиева** по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.8. Икономика; научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“.

Дата: 3 май 2025 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Ивайло Михайлов)